

ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคม
อาเซียน สำหรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

THE EFFECT OF GROUP DYNAMICS ACTIVITIES TO ENHANCE
THE CHARACTERISTICS OF THAI HIGH SCHOOL STUDENTS
IN ASEAN COMMUNITY

ผการัตน์ เสือเปรม^{1*} และบุหงา วชิระศักดิ์มงคล²
Phakarat Suepeam^{1*} and Bunga Wachirasukmongkol²

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

^{1,2}Faculty of Education, Naresuan University, Phitsanulok 65000, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: mommy_pocky@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นก่อนและหลังเข้าร่วมกลุ่มและเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเขาทรายทับคล้อพิทยาทิว ที่คัดเลือกมา จำนวน 40 คน เป็นกลุ่มทดลอง 20 คน กลุ่มควบคุม 20 คน ได้มาโดยการให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 160 คน ทำแบบวัดคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน

แล้วคัดเลือกนักเรียนที่ได้คะแนนน้อยสุดนับขึ้นมาจากนักเรียน 40 คน จัดคะแนนที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกันได้จำนวน 20 คู่ แล้วจับฉลากแต่ละคู่ให้เป็นกลุ่มทดลอง 1 คน เป็นกลุ่มควบคุม 1 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน สำหรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 14 โปรแกรม และแบบวัดคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบแบบที

ผลการวิจัย พบว่า

1. การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียนสูงกว่า ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มีคะแนนคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียนสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ คุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน เสริมสร้างคุณลักษณะ

Abstract

The purposes of this research were to study the effect of using group dynamics activities to enhance the characteristics of Thai high school students in ASEAN community of Mathayomsuksa 4 students at Khaosai Thapκλο Phittaya School, Phichit Province in academic year 2014. The subjects were chosen 40 students who had the lowest score running in the characteristics of Thai students in ASEAN test from 160 students of Mathayomsuksa 4. The subjects were divided into two groups, fifteen for experimental group and fifteen for control group. The tools of this research were the programs of group dynamics activities to enhance the characteristics of Thai high school students in ASEAN community 14 programs and the characteristics of Thai students in ASEAN test. The data were analyzed by (t-test Dependent).

The result revealed that:

1. The post- test mean for the characteristic of Thai students in Asian of the experimental group was higher than the pre-test score at .01 level of significant.
2. The students who attended group dynamics had higher characteristic than the students who didn't at the level of .01.

Keywords: Group Dynamics Activities, The Characteristic of Thai Students in ASEAN, Enhance the Characteristics

บทนำ

ประชาคมอาเซียน คือ กลุ่มประเทศสมาชิกทั้งหมด 10 ประเทศ ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และราชอาณาจักรไทย โดยมีจุดเริ่มต้นตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2504 โดยประเทศไทย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ได้ร่วมกันจัดตั้งสมาคมอาสา (Association of South East Asia: ASA) ขึ้นเพื่อการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ต่อมาจึงได้มีการแสวงหาลู่ทางจัดตั้งองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคทำให้เกิด "สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้" เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 ซึ่งลงนามโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของประเทศสมาชิกก่อตั้ง 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย, ฟิลิปปินส์, มาเลเซีย, สิงคโปร์ และ ไทย ได้ลงนามใน “ปฏิญญากรุงเทพฯ” (Bangkok Declaration) ภายใต้ชื่อ “สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” หรือ “อาเซียน” (ASEAN) ซึ่งเป็นตัวย่อของ Association of South East Asian Nations ต่อมาบรูไน, เวียดนาม, ลาว, เมียนมา และกัมพูชา ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกตามลำดับ

โดยความประสงค์ของการจัดตั้งกลุ่มอาเซียน ในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2559 ประชาคมอาเซียนจะรวมเป็นหนึ่งเดียวกัน เพื่อประโยชน์สูงสุดทางด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน รวมถึงอำนาจการต่อรองในตลาดโลก ประเทศไทยซึ่งเป็นหนึ่งในสมาชิกผู้ก่อตั้งอาเซียน จึงมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่ต้องเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ เพื่อโอกาสที่จะได้รับจากการเป็นประชาคมอาเซียนที่สมบูรณ์ และหนึ่งในความจำเป็นเร่งด่วน คือ การเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กไทย ซึ่งถือเป็นกำลังสำคัญในอนาคตเพื่อการขับเคลื่อนประเทศอย่างยั่งยืน แม้ในปัจจุบันจะมีการมุ่งเน้นพัฒนาเด็กและเยาวชนในด้านต่างๆ จากทุกภาคส่วนในสังคม โดยเน้นที่จะช่วยพัฒนาเด็กไทยให้มีทักษะ

ที่จำเป็นในการใช้ชีวิตอย่างรอบด้าน โดยการที่เราจะสามารถพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยให้มีความพร้อม การจัดการศึกษาจึงเป็นปัจจัยหลักที่จะสามารถแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุดที่สุด

แต่มีผลการสำรวจขององค์กร เวิลด์ อีโคโนมิก ฟอรัม (WEF) ได้เสนอรายงานผลการศึกษเกี่ยวกับความสามารถในการแข่งขันโลก (Global Competitiveness Report 2013-2014) โดยชี้ว่า คุณภาพการศึกษาทั้งระดับพื้นฐานมัธยมและอุดมศึกษาของไทยอยู่ในระดับรั้งท้ายหลายประเทศในภูมิภาคอาเซียน โดยใช้คำว่า “คุณภาพต่ำอย่างผิดปกติ” โดย 1 ในหัวข้อของการสำรวจดังกล่าวได้มีการสอบถามเยาวชนเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องประชาคมอาเซียน ซึ่งมีข้อคำถาม 3 ข้อ คือ 1) นักเรียนมีความรู้สึกเป็นส่วนร่วมกับอาเซียนมากน้อยแค่ไหน พบพบว่า ไทยอยู่อันดับแปด 2) รู้จักธงอาเซียนหรือไม่ พบพบไทยจัดอยู่อันดับสุดท้าย 3) รู้จักปีก่อตั้งอาเซียนไทยก็อยู่อันดับสุดท้าย (Phumirat, 2011) ทั้งนี้ ยังมีผลสำรวจมากมายที่แสดงถึงความไม่พร้อมของบุคลากรด้าน การศึกษาดัง Chittradub (2012) เปิดเผยว่า จากการทำวิจัยโครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและประสิทธิภาพบุคลากร เพื่อรองรับการเปิดเสรีอาเซียนในปี 2559 พบว่า ข้าราชการครู ผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา อาจารย์มหาวิทยาลัย นักศึกษา ประมาณ 70-80% มีความรู้เกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนน้อยมาก หรือแทบไม่รู้เลยและที่สำคัญไม่รู้ว่านโยบายที่ออกมาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนนั้นมีอะไรบ้าง

ซึ่งจากผลสำรวจที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าประเทศไทยมีอุปสรรคในการเตรียมความพร้อมที่จะเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ทั้งด้านบุคลากร และตัวเยาวชน ที่ขาดความรู้ ขาดความตื่นตัว ขาดการเตรียมพร้อมต่อการมีส่วนร่วมในประชาคมอาเซียนเป็นอย่างมาก ซึ่งสาเหตุเหล่านี้จะส่งผลเชิงลบต่อการเข้าร่วมประชาคมอาเซียนของประเทศไทยในปี 2559 ผู้วิจัยในฐานะผู้ที่ศึกษาในสาขาจิตวิทยาการแนะแนว ซึ่งมีหน้าที่ ส่งเสริม และพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เยาวชน ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการสร้างเสริมคุณลักษณะของเด็กไทยเพื่อนำไปสู่การรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งวิธีการในการสร้างเสริมคุณลักษณะของเด็กไทยมีหลากหลายวิธีเพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้นั้น และวิธีหนึ่งที่เหมาะสมก็คือการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพราะกลุ่มสัมพันธ์ จะช่วยให้สมาชิกเกิดการพัฒนาด้านตนเองในด้านความคิด เจตคติ ความรู้สึก รวมทั้งเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางเหมาะสม มีการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ โดยได้รับจากประสบการณ์ตรง โดยการสร้างเสริมคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียนนั้น จะต้องสร้างเสริมคุณลักษณะหลายด้านทั้ง ความรู้ ความคิด ทัศนคติและพฤติกรรม กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์จึงเป็นวิธีการที่เหมาะสมอย่างยิ่งในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งได้มีผู้ศึกษาการนำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ในการเรียนการสอนและเสริมสร้างพฤติกรรมต่างๆ ได้ผลมาแล้ว เช่น Tapad (1989, p. 61) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตัวเอง พบว่า กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ทำให้นักเรียนที่เข้าร่วมกลุ่มทดลองมีความเชื่อมั่นในตัวเองสูงกว่า นักเรียนในกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากข้อมูลที่ได้กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน ซึ่งผู้วิจัยจะทำการศึกษากับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพราะผู้วิจัยเห็นว่านักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายนั้นเป็นช่วงวัยที่มีการวางแผนชีวิตอย่างมีเหตุผล ทั้งด้านการศึกษาต่อและอาชีพในอนาคต ผู้วิจัยจึงเห็นว่า หากสามารถผลักดันศักยภาพของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายออกมา จะเป็นกำลังสำคัญที่สามารถตอบรับกับประชาคมอาเซียนที่จะเข้ามาในปี 2559 ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพที่สุด และผู้วิจัยเลือกประชากรเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัด พิจิตร นอกจากจะเป็นภูมิลำเนาของผู้วิจัยแล้ว จังหวัดพิจิตรยังเป็นจังหวัดที่ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม แต่กำลังมีการลงทุนหลั่งไหลเข้ามาอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้ จึงขาดแคลนคนรุ่นใหม่เพื่อเข้าสู่ ตลาดแรงงานในพื้นที่จำนวนมาก โดยในพื้นที่มีทั้งเหมืองแร่ทองคำ อัครา ไมนิ่ง ซึ่งเป็นการลงทุนจากต่างประเทศ และมีสายแร่ไปถึงลาวและเมียนมา ทำให้มีการถ่ายเทแรงงานซึ่งกันและกันตลอดเวลา รวมไปถึง Monterry Park

Resort รีสอร์ทขนาดใหญ่ที่สร้างขึ้นบนเนื้อที่กว่า 400 ไร่ โดยทางรีสอร์ทมีนโยบายชัดเจนว่าจะเปิดเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าควรพัฒนาเยาวชนในพื้นที่อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากโอกาสดังกล่าวอย่างสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน สำหรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ระหว่างก่อนและหลังการเข้าร่วมกลุ่มสัมพันธ์
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน สำหรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เข้าร่วมกลุ่มสัมพันธ์และไม่ได้เข้าร่วมกลุ่มสัมพันธ์

วิธีการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ (Randomized Pretest – Posttest Control Group Design) เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคะแนนความแตกต่างของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่ได้จากคะแนน Pretest - Posttest และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคะแนนความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนเขาทรายทับคล้อพิทยาคม อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร ที่คัดเลือกมาจำนวน 40 คน จัดเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน กลุ่มควบคุม 20 คน ได้มาโดยการให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั้งหมด จำนวน 160 คน ทำแบบวัดคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน แล้วสอบถามความสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์กับนักเรียนที่ได้คะแนนน้อยสุดนับขึ้นมาจนได้นักเรียน 40 คน จึงนำคะแนนมาเรียงลำดับคะแนนเป็นคู่ โดยจัดคะแนนที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกันได้ จำนวน 20 คู่ แล้วจับฉลากแต่ละคู่ให้เป็นกลุ่มทดลอง 1 คน เป็นกลุ่มควบคุม 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน
2. แบบวัดคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลดังนี้

1. ขั้นเตรียมการทดลอง
 - 1.1 ดำเนินการขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนเขาทรายทับคล้อพิทยาคม เพื่อขอใช้สถานที่ทดลอง ซึ่งได้รับความร่วมมือจากทางโรงเรียนเป็นอย่างดี โดยช่วงเวลาจัดสรรให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมเสริมทักษะต่างๆ คือ ชั่วโมงโฮมรูมในทุกวันจันทร์ เวลา 8.40-9.30 น. ชั่วโมงชมรมในทุกวันพุธ เวลา 14.40-15.30 น. และชั่วโมงจริยธรรมในทุกวันศุกร์ เวลา 14.40- 15.30 น. ซึ่งไม่กระทบต่อการเรียนวิชาปกติ
 - 1.2 ผู้วิจัยวางแผนการจัดกิจกรรมและกำหนดวันจัดกิจกรรม ตามเวลาที่ทางโรงเรียนได้จัดสรรมาให้
 - 1.3 ผู้วิจัยนัดหมายนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนเขาทรายทับคล้อพิทยาคม จำนวน 160 คน มาทำแบบวัดคุณลักษณะในวันจันทร์ที่ 2 กุมภาพันธ์ 2558 เวลา 8.40-9.30 น. พร้อมทั้งสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ซึ่งมีมติกันว่าต้องเข้าร่วมกิจกรรมได้ทุกครั้งตามแผนที่กำหนดไว้ในข้อ 2 และมีเงื่อนไขว่าจะเลือกตามผลการสอบ

1.4 ผู้วิจัยประกาศขอพบนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง พร้อมถามความสมัครใจอีกครั้ง จนได้กลุ่มตัวอย่างครบ 40 คน และประกาศให้ 20 คนที่เป็นกลุ่มทดลองเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และอีก 20 คนที่เป็นกลุ่มควบคุมมารับการสอบอีกครั้งในวันที่ 6 มีนาคม 2558

2. ขั้นการทดลอง ให้นักเรียนกลุ่มทดลองเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ โดยมีระยะเวลาในการทดลองใช้เวลาทดลอง 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละประมาณ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 14 ครั้ง ตั้งแต่วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2558 ถึง 6 มีนาคม 2558 ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

ผลการวิจัย

1. หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ นักเรียนในกลุ่มทดลองมีคะแนนคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ นักเรียนในกลุ่มทดลองมีคะแนนคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน สูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง ผลจากการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียนสำหรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถพัฒนาคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียนได้ ทั้งนี้เพราะการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เช่น การเล่นเกม ทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะในขั้นอภิปรายนักเรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ซึ่งในบางครั้งอาจเป็นสิ่งที่ตนเองไม่เคยคิดมาก่อน เกิดการรับรู้ในมุมมองใหม่ๆ และข้อมูลเหล่านั้นจะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตนเองในเวลาต่อไปได้ ดังที่ Chatsupakul (2003, p. 2) สรุปถึงประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นกลุ่มว่า การทำกิจกรรมกลุ่มจะช่วยให้บุคคลนั้นมีโอกาสดังได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่มากขึ้น ซึ่งจะเป็นประสบการณ์ที่มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับว่าจะสามารถช่วยในการพัฒนาบุคคล ซึ่งจะเป็นประสบการณ์ที่ไม่สามารถหาทดแทนได้ทั้งในด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญา

นอกจากนี้ กระบวนการพัฒนาโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียนสำหรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์องค์ประกอบของคุณลักษณะได้ 5 ด้าน โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ประกอบความคิดในการวิเคราะห์ข้อมูล นอกจากนี้ ยังผ่านความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจนสรุปออกมาเป็นองค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน อีกทั้งยังมีผลงานการวิจัยที่สนับสนุนองค์ประกอบทางคุณลักษณะในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Boonplook (2012) เรื่อง การเตรียมความพร้อมของพนักงาน บริษัท ไทยโทรเทคกัมมิตีส์ จำกัด ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า ในการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียน พนักงานต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ผ่านทางสื่อต่างๆ ที่หลากหลาย คือต้องเตรียมพร้อมทั้งด้านความรู้ ทักษะ โครงสร้างลักษณะงาน และเทคโนโลยี เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบของประชาคมเศรษฐกิจอย่างชัดเจนและถูกต้อง และงานวิจัยของ Yurarach (2013) เรื่อง การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตไทยสู่อาเซียน พบว่า การพัฒนาบัณฑิตไทยให้มีคุณภาพในระดับอาเซียนเพื่อรองรับการรวมตัวเป็นประชาคม

อาเซียนในปี พ.ศ. 2559 จะต้องพิจารณาใน 2 ประเด็น คือ อาชีพ และคุณลักษณะของบัณฑิตที่อาเซียนคาดหวัง โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้อยู่ในระดับที่ใช้งานได้ ไม่ว่าจะทักษะการฟัง พูด อ่าน หรือเขียน เพราะภาษาอังกฤษเป็นภาษาทางการของอาเซียนที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศสมาชิก เป็นต้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ผลการวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบมาเป็นคุณลักษณะที่เหมาะสม ทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มีความเหมาะสม ประกอบกับผู้วิจัยได้กำหนดการดำเนินกิจกรรมตามหลักการของกลุ่มสัมพันธ์ ตามขั้นตอน และได้ดำเนินการกิจกรรมตามโปรแกรมที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด และใส่ใจที่จะให้เกิดความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงในกลุ่มด้วยการเปลี่ยนกลุ่มทำงานทุกครั้งที่เปลี่ยนกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ พัชรีย์ สัมพันธ์ภัย (2547) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ทำให้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีมนุษยสัมพันธ์สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ Tapad (1989) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตัวเอง พบว่า กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ทำให้นักเรียนที่เข้าร่วมกลุ่มทดลองมีความเชื่อมั่นในตัวเองสูงกว่า นักเรียนในกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลของการศึกษารังนี้ แสดงให้เห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียนสำหรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สามารถยืนยันได้ว่าโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียนสำหรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นสามารถนำไปพัฒนาคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียนได้ ซึ่งครูและผู้ที่สนใจสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมได้

1.2 ในการทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์นั้น ผู้นำกลุ่มจะต้องมีวิธีการกระตุ้นให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมให้มากที่สุด จะต้องมีความเป็นกันเองและสามารถสร้างบรรยากาศในการเข้าร่วมกิจกรรมให้มีความสนุกสนาน ให้สมาชิกรู้สึกผ่อนคลายและอยากมีส่วนร่วมอยู่ในทุกกิจกรรม รวมไปถึงการตระหนักในความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งเพศ และความสามารถในด้านต่างๆ ของสมาชิก

1.3 ผู้นำกลุ่มจะต้องเลือกสถานที่ที่เหมาะสมกับกิจกรรมและขนาดของกลุ่ม เพื่อเอื้ออำนวยให้สมาชิกมีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างสะดวกและทั่วถึง เนื่องจากการทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกกิจกรรมที่มีความหลากหลาย ทำให้บางครั้งในห้องเรียนอาจไม่สะดวกมากนัก จึงต้องไปจัดบริเวณลานกิจกรรมใต้อาคารเรียน ซึ่งทำให้การจัดกิจกรรมเป็นไปอย่างสะดวกและคล่องตัวมากขึ้น รวมทั้งสื่อการสอนต่างๆ ควรมีความหลากหลายและเหมาะสมกับช่วงวัย โดยคำนึงถึงการกระตุ้นการเรียนรู้ของสมาชิกเป็นสำคัญ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ทดลองใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียนสำหรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กับนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ เช่น มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 และ 6 เพื่อศึกษาผลการวิจัยว่าจะเป็นอย่างไร

2.2 ทดลองเพื่อเปรียบเทียบโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียนสำหรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกับกลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างกัน เช่น กลุ่ม

ตัวอย่างที่เป็นหญิงและชาย กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กที่ศึกษาในเมืองและในชนบท เพื่อศึกษาว่ากลุ่มตัวอย่างแต่ละแบบให้ผลการทดลองที่แตกต่างกันอย่างไร

2.3 ควรทดลองเปรียบเทียบในเรื่องความต่อเนื่องในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมสัปดาห์ละ 1 ครั้ง กับการเข้าร่วมกิจกรรมสัปดาห์ละ 3 ครั้ง นักเรียนมีความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วมต่างกันหรือไม่ แบบใดจะมีประสิทธิภาพมากกว่ากัน

References

- Boonplook, H. (2012). *Employee preparations of Thai Toray Textile Milis PCL. for into ASEAN economic community* (Master thesis). Bangkok: Silpakorn University. (in Thai)
- Chatsupakul, K. (2003). *Group activities in school*. Bangkok: Porsor. (in Thai)
- Chittradb, S. (2012, May 29). Worrying about the readiness of Thailand in participation in ASEAN community in 2015. *Matichon*, p. 8. (in Thai)
- Phumirat, C. (2011). *The direction of education in Thailand and a participation in ASEAN community*. Bangkok: Yannawate Wittayakom School. (in Thai)
- Samphanapai, P. (2004). *The effect of group work on human relations of Mathayomsuksa I students* (Master thesis). Phitsanulok: Naresuna University. (in Thai)
- Tapad, R. (1989). *The effects of group process on self-confidence of Mathayomsuksa 6 students* (Master thesis). Bangkok: Srinakharinwirot University. (in Thai)
- Yurarach, S. (2013). The quality development of Thai graduates' to ASEAN. *Journal of Education Naresuan University*, 15(4), 142-153. (in Thai)